

Stockholm 25 oktober 2021

En hållbar blå ekonomi för Sverige

Utlysning av medel till ett forskningsprogram

Denna utlysning kommer att genomföras i två steg och syftar till inrättandet av ett nytt forskningsprogram.

Steg 1. Du lämnar in en kortfattad "skissansökan" för att delta i den första fasen av utlysningen.

Steg 2 Om du klarar den första utvärderingen blir du inbjuden att lämna in en "fullständig ansökan" till den andra fasen. Medel för planering på upp till 150 000 kronor kommer då att finnas tillgängliga.

Programmets förväntade budget	Sammanlagt 60 MSEK under fyra år
Mistras finansiella bidrag	Maximalt 50 MSEK
Motfinansiering	Ytterligare 20% från icke akademiska partners
Ansökans längd	Högst fyra sidor plus omslagssida
Ansökan ska vara Mistra tillhanda senast	10 januari 2022 kl. 16.00. Skissansökan skickas till mail@mistra.org som en sammanhållen pdf.
Bilagor till utlysningen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bakgrundsrapport: "Ecosystem approach to enhance resilience in Swedish offshore marine areas"

	and contribute to a sustainable blue economy” 2. Scoping study: ”On research in Swedish offshore marine areas”
Kontaktperson	Thomas Nilsson, tel. 070-629 88 12, thomas.nilsson@mistra.org

Utlysning av medel till ett forskningsprogram

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (Mistra) bjuder in forskargrupper tillsammans med relevanta aktörer att dela med sig av sin vision för ett nytt forskningsprogram. Syftet med det planerade programmet är att stödja övergången till en hållbar blå ekonomi som ska förbättra miljöförhållandena och öka resiliensen i havsområden av relevans för Sverige. Detta kan uppnås genom att tillämpa vetenskapsbaserad och ekosysteminriktad styrning och förvaltning i samarbete med berörda aktörer. Forskning som finansieras av Mistra ska bidra till att lösa viktiga miljöproblem, hantera den nuvarande klimatkrisen och främja framsteg mot ett hållbart samhälle.

Bakgrund

FN har förklarat 2021–2031 som årtiondet för havsforskning. Visionen för detta årtionde är *The Science We Need for The Ocean We Want*. Under årtiondet för havsforskning kommer vetenskaplig kapacitet att byggas upp och kunskap genereras, något som ger ett direkt bidrag till målen i 2030-agendan för hållbar utveckling och andra relevanta globala rättsliga och politiska ramverk.

Begreppet blå ekonomi, eller blå tillväxt, växte fram i samband med FN:s konferens 2012 om hållbar utveckling, Rio+20. Hållbarhet är visserligen inbyggt i konceptet, men det har visat sig vara en utmaning att uppnå en verkligt hållbar blå ekonomi. Den blå ekonomin omfattar en lång rad sektorer som fiske, vattenbruk, sjötransporter, förnybar energi och gruvsdrift på havsbotten. Europeiska kommissionen har nyligen föreslagit en ny strategi för en hållbar blå ekonomi i EU.¹ Den nya agendan för den blå ekonomin kommer enligt kommissionen att ha en viktig roll för att uppnå målen i den europeiska gröna given. Ett viktigt budskap är att vi måste flytta fokus från blå tillväxt till hållbar blå ekonomi.

Nordsjön och Östersjön som omger Sverige är viktiga ur ett ekonomiskt perspektiv, men de står också inför allvarlig miljöpåverkan och stora utmaningar på grund av människans aktiviteter.² Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har levererat utkast till havsplanering för Sveriges territorialvatten och exklusiva ekonomiska zon. Dessa planeringsutkast visar att många sektorer

---

¹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om en ny strategi för en hållbar blå ekonomi i EU – omställningen av EU:s blå ekonomi för en hållbar framtid. COM(2021) 240 slutversion.

² A sea of change: Europe's future in the Atlantic realm. EASAC 2021,
<https://easac.eu/publications/details/a-sea-of-change-europes-future-in-the-atlantic-realm/>

är verksamma vid sidan om varandra i vissa havsområden. Dessa områden är ofta miljö känsliga, till exempel havsbankarna i Östersjön och Kattegatt.

Den aktuella utlysningen grundar sig på två dokument: en bakgrundsrapport framtagen av en expertgrupp (bilaga 1) och en scoping study (bilaga 2). Dessa dokument är avsedda att fungera som bakgrund och inspiration för förslag, men det är denna utlysningstext som utgör grund för utvärderingen.

Fokus

Hållbar blå ekonomi och styrning bör stå i centrum för forskningsprogrammet. En ekosysteminriktad ansats bör ligga till grund för och utgöra en väsentlig del av förståelsen, förvaltningen och styrningen av befintlig och potentiell framtida mänsklig verksamhet, främst utanför kustområdena. Metoder och instrument som kan minimera konflikter och identifiera synergieffekter är av särskild betydelse i detta sammanhang, till exempel havsplanering. Industriell verksamhet till havs kan ha stor betydelse för utvecklingen av en hållbar blå ekonomi, förutsatt att verksamheten planeras och bedrivs på ett hållbart sätt. Inte minst nya innovativa företag skulle kunna ha en roll i denna omställning.

Forskningsprogrammet bör vara inriktat på klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald, särskilt i fråga om de långsiktiga effekterna på de marina ekosystemen. Eftersom problemen och lösningarna för effektiv styrning och förvaltning av haven är kontextspecifika, kan lokala eller regionala fallstudier vara användbara (mer information finns i bilaga 1), även om sådana studier inte är obligatoriska.

Fokus för forskningsprogrammet är en hållbar blå ekonomi för Sverige, men många internationella aktörer har också intressen i havsområdena inom och runt landets gränser. Det finns även många internationella åtaganden att ta hänsyn till. En internationell utblick uppmuntras, och när det är lämpligt även internationellt samarbete, till exempel inom ramen för årtiondet för havsforskning för hållbar utveckling eller som en del av europeiska initiativ. Det innebär att jämförande studier och samarbete med forskare som arbetar i icke-svenska havsområden kan ingå i forskningsprogrammet.

Samarbete mellan och inom discipliner samt ett sektoröverskridande perspektiv förväntas. Det är viktigt att redan från början inbegripa nyckelaktörer i programmet.

Avtalstiden för det planerade programmet kommer att vara fyra år. Mistra kommer att bidra med upp till 50 miljoner kronor för hela perioden. Motfinansiering förväntas med ytterligare 20 %. Bidraget kan vara delvis "in kind", till exempel personal som medverkar i programmet. Mistra avser att dela ut forskningsmedel för ett (1) av de fullständiga förslagen. Det är inte möjligt att ansöka om finansiering av enskilda projekt. Läs gärna avsnittet "Att driva Mistraprogram" (under "Forskning") på www.mistra.org/att-driva-mistraprogram/.

Vem kan söka?

Utllysningen riktar sig till forskargrupper inom alla akademiska discipliner verksamma vid högskolor och forskningsinstitut samt aktörer inom exempelvis industri, offentlig sektor, regionala/internationella organisationer och icke-statliga organisationer. Forskare och organisationer som är verksamma utanför Sverige får delta, men huvudsökanden och den

tilltänkta programvärden måste vara en svensk institution. Endast juridiska personer kan ansöka om finansiering.

Värdinstitutionen och andra deltagande organisationer förväntas inkomma med en gemensam ansökan.

Beredning och genomgång av ansökningar

En skissansökan får omfatta högst fyra sidor plus omslagssida och ska skrivas på engelska. På omslagssidan ska tydligt anges: a) preliminär programtitel, b) tilltänkt programvärd och c) kontaktperson för ansökan, med fullständiga kontaktuppgifter.

Skissansökan förväntas omfatta följande avsnitt:

1. Idén bakom förslaget (vad är problemet som ska lösas? hur kommer detta förslag att bidra till lösningen?)
2. Förväntad samhällseffekt
3. Vetenskaplig ansats
4. Programvärd och viktiga partners (observera att alla partners inte behöver vara bekräftade)

Ansökningarna kommer att utvärderas enligt de fyra punkter som nämns ovan. Idén och graden av innovation i förslaget kommer att vara avgörande. Ansökningarna kommer att utvärderas av en oberoende panel.

Lägg märke till att Mistra omfattas av offentlighetsprincipen, vilket innebär att alla inkomna handlingar till Mistra, inklusive ansökningar, är offentliga. Under vissa förutsättningar kan uppgifter sekretessbeläggas. Vid eventuella nyanskillnader mellan den svenska och den engelska versionen av utlysningen äger den engelska företräde.

Personuppgifter som inkommer hanteras i enlighet med gällande dataskyddslagstiftning. Mer information finns i Mistras integritetspolicy (<https://www.mistra.org/integritetspolicy/>).

Skissansökan skickas som en sammanhållen pdf per e-post till mail@mistra.org och ska vara Mistra tillhanda senast 10 januari 2022 klockan 16.00.

Tidplan

2021

25 oktober utlysningen öppnar

2022

10 januari utlysningen stänger
Januari–februari utvärdering av ansökningar
Mars inbjudan till utvalda att lämna in en fullständig ansökan
Juli slutdatum för inlämning av fullständig ansökan
September–november utvärdering av fullständiga ansökningar
December tilldelning av medel till den högst rankade ansökan

2023

Första halvåret

programstart